

Het AMBACHT

Ambachtslui over hun bijna
vergeten beroepen.
Deze week: **de metselaar**
door **Ilze Rike**

JOHAN VAN OUDHEUSDEN
Metselaar
Specialisatie: speciaal metselwerk,
rollagen, ronde muren
Opleiding: Lts, richting
metselen / leerlingstelsel

Metselen is machtig mooi

'Bakstenen lijken allemaal gelijk, maar het blijft grotendeels een natuurproduct. De klei wordt gebakken en de ene steen staat in de oven wat dichter bij het vuur dan de andere. Daar moet je rekening mee houden als je ermee werkt, dat leer je alleen door ervaring."

Die heeft Johan van Oudheusden genoeg; al vanaf zijn 16e staat hij op de steiger als metselaar, inmiddels zo'n dertig jaar. Zijn vader werkte ook in de bouw. „Hij was klusjesman bij een aannemersbedrijf, in de zomervakantie mocht ik meehelpen. Er waren in die tijd niet zo veel opleidingen hier in de buurt, dus werd het de bouw."

Voor het metselen koos hij wél heel bewust. „Ik moest er een jaar extra voor naar school. Maar ik vond metselen altijd al machtig mooi. Je maakt iets wat altijd zichtbaar blijft, wat blijvend is."

Na zijn opleiding leerde hij het vak pas echt, vindt hij zelf. Eerst bij twee kleinere aannemers, daarna jarenlang bij Heijmans, waar hij zowel aan grote kantoren en utiliteitsbouw werkte, als aan bijzondere woningbouwprojecten. Nadat hij zijn eigen huis gebouwd had, samen met zijn buurman die timmerman is, ontstond het idee als zelfstandig metselaar verder te gaan. „Juist het aandacht kunnen besteden aan de details van mijn eigen huis gaf me veel voldoening. Ik houd van het specialistische werk. Ik werk nu soms ook voor grote aannemers, maar probeer altijd op zoek te gaan naar bijzondere projecten. Een rondlopende ezelsrug metselen of een tuinmuur die moet lijken op de muur van een monumentale boerderij; werk waar ik mijn ei in kwijt kan."

„Ik ben nu bezig met een huis met vijf strekken boven de kozijnen, waarvan de uitslag gemaakt moest worden. Dat heb ik helemaal uitgezocht op de computer, berekend, uitgetekend en droog gemaakt hier thuis. Het was een heel gepuzzel. Maar door goede voorbereiding kon ik het ter plekke zo metselen. Vroeger waren zulke sierelementen heel gewoon. Werden de stenen niet met de machine gezaagd, maar met een sabel of een kap-hamer op maat gemaakt. Heel knap, als je dat bedenkt."

Afgelopen zomer metselde Van Oudheusden een paar weken in de bloedhitte in Afrika. „Ik heb meegewerkt aan een vrijwilligersproject om een schoolgebouw en een onderwijzerswoning te bouwen. Met een groep van veertig man, allemaal met een verschillende achtergrond, gingen we die kant op, ik met mijn troffeltje in de tas. Dan merk je dat

Metselaar Johan van Oudheusden aan het werk bij een woonhuis in aanbouw. „Je maakt iets wat altijd zichtbaar blijft, wat blijvend is."

foto's Chris van Cromvoirt

ze daar heel anders werken. Ze maken geen profielen of stelwerk, dat vinden ze zonde van die rechte latjes, als ze die al hebben. En de stenen maken ze zelf, van klei die ze vormen en in het veld op een vuurtje bakken. Het was een mooie ervaring om mijn vak zó in te zetten, dat ik er anderen mee kan helpen."

www.BGA.nl
www.avmmetselwerken.nl
www.vanoudheusdenmetselwerken.nl

Reageren?
wonen@depersdienst.nl

METSELAAR

Een metselaar bouwt, legt en bevestigt bakstenen, voorgevormde stenen, betonblokken en andere soorten bouwstenen met mortel en andere substanties om bijvoorbeeld (schei- dings)muren, funderingen, bogen of andere structuren te bouwen. De techniek van het met- selen werd al in het Romeinse Rijk toegepast.

Ezelsrug is een gemetselde afwaterende muurafdekking: een driehoekig stuk bovenop een muurtje.

Strek is de overbrugging boven een raamkozijn, die van oudsher voorkwam dat er te veel gewicht op het kozijn zou rusten. De bakstenen liggen daar niet horizontaal op het kozijn, maar staan grotendeels verticaal en 'waaieren' vaak uit: de bovenkant is dan breder dan de onderkant (de uitslag). Een hanekam is nóg steviger, die loopt een beetje in een boog boven een raam.

Sabel is een geslepen stalen strip die vroeger werd gebruikt om stenen te hakken en bewer- ken.

Troffel is gereedschap om metselspecie mee uit te spreiden.

Tuitgevel is de voorgevel van grachtenpanden/pakhuizen.

Schouder is de aanzet van de tuitgevel ter hoogte van dakgoot.

Hals is het hoogste punt van een tuitgevel, eindigend met een recht stuk.

Rollaag is een horizontaal verlopende, op een rij geplaatste, maar verticaal gemetselde rij stenen.

HET VAK EN DE OPLEIDING

Op vmbo en technische opleidingen is metselen onderdeel van de opleiding bouwkunde. BGA verzorgt opleidingen op diverse niveaus.

De brancheverenigingen AVM, Aannemersvereniging Metselwerken, heeft leden in heel Nederland.